

Šu 62 obč. zák. Jinak by bylo, a to celou otázku osvětluje, kdyby rakouské právo znalo důvod rozluky zde neuznaný a soud byl z něho manželství rozloučil; tu ovšem by rozluka ta u nás neplatila. Ale československé právo je na důvody rozluky nejbohatším, zná při nejmenším všechny důvody běžné v cizích zákonodárstvích a proto takový případ může vůbec sotva nastati. Podobně neplatil by zde cizozemský rozsudek, o nějž jde, kdyby užitý důvod rozluky nebyl v cizozemsku tak upraven, jako zde na př. rozluka pro nepřekonatelný odpor připouštěla se tam i na žádost jen jedné strany a pod. Ale i tu právě vše souhlasí. Bylo tedy tak uznati, jak se stalo. Že tento výsledek odpovídá spravedlnosti, dokazuje i Haagská dohoda (§§ 1 a 2 Walker str. 605), dle níž, má-li rozluka míti mezinárodní platnost v jejím smyslu, musí býti přípustna nejen dle práva místa žaloby, nýbrž i dle domovského práva manželů, čemuž právě v tomto případě tak jest. Platnost druhého manželství ovšem nebylo lze vysloviti, protože nebyly vyšetřovány všechny ostatní podmínky platnosti, nýbrž jen ta jedna, totiž nedostatek jiného dřívějšího svazku manželského na straně Adolfa F-a, a tedy mohlo býti jen vysloveno, že uplatňovaný důvod neplatnosti dán není.

Čís. 5998.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).
O místnosti, nepodléhající ochraně nájemců ve smyslu Šu 31 (1)
čís. 1 zák. jde tehdy, bylo-li stavebním úřadem povoleno obývání místností těch teprve následkem adaptace po 1. květnu 1924, kdežto před tím bylo obývání místností těch snad možným, nikoliv však dovoleným.

(Rozh. ze dne 4. května 1926, Rv I 566/26.)

Žalobci dali žalovaným soudní výpověď z bytu, majíce za to, že vypovězený byt nespadá pod zákon o ochraně nájemců, ježto jde o podstatnou úpravu místností dříve neobytných na obytné. K námitkám žalovaných ponechal procesní soud své stolice výpověď v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Dle Šu 31 (1) zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. nevztahuje se tento zákon m. j. na místnosti, které byly teprve po 1. květnu 1924 nově zřízeny, nebo z neobytných na obytné upraveny a pronajaty. Ze zákona je zřejmou tendence nejen chrániti nájemce, nýbrž i tendence, odbourávající dosud platné předpisy o omezování vlastníků domů ve volném nakládání majetkem. Průzračným úmyslem zákona jest uvolniti, pokud to ovšem jest možno vzhledem k panující ještě tísní bytové, vázanou dosud disposici vlastníka domu alespoň potud, pokud investoval do domu nově zbudovaného nebo na úpravu místností značný náklad. Že zde jde o značnou investici, patrné je z rozpočtu stavitele. Poněvadž nemůže býti pochybno, že místnosti, předmět sporu tvořící, před tím, než byly upraveny a jako obytné pronajaty, byly místnostmi neobytnými, neboť obytnými se teprve staly novou

úpravou po 1. květnu 1924, nevztahuje se na místnosti tyto zákon o ochraně nájemníků.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pokud dovolatelé, poukazující k tomu, že podle svědecké výpovědi Karla F-a místnosti ani po adaptaci nevyhovují ještě stavebnímu řádu, že schváleny byly jako obytné místnosti jenom provisorně na 3 roky a nevyhovovaly by ani jako dílny, nemající dostatečné výšky, dovozují, opírajíce se dále o svědeckou výpověď Antonína Š-a, podle které již před opravou bylo lze v místnostech těch bydlet, že pro pojem obytnosti podle §u 31 zákona o ochraně nájemníků ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. jest rozhodujícím pouze, zdali místnost může býti považována za obytnou podle předpisů stavebního řádu a spatřují protispisovost v tom, že odvolací soud zjišťuje, že místnosti, o které běží, staly se teprve novou úpravou po 1. květnu 1924 obytnými, poněvadž obytnými nebyly ani před úpravou a nejsou jimi ani po úpravě, nejde tím, co mají dovolatelé na mysli, o skutkový předpoklad, nýbrž jde o právní závěr odvolacího soudu, ohledně něhož přicházel by v úvahu dovolací důvod podle čís. 4 §u 503 c. ř. s. Dále je dovolatelům spisům nižších stolic odporujícím předpokladem skutkovým, položeným odvolacímu rozsudku za základ v jeho podstatné části uvedení odvolacího rozsudku, že šlo o značnou investici a že z toho důvodu nutno vyhradití vlastníku volnost dispozice s bytem, že však pro předpoklad, že šlo i investici učiněnou žalobcem na jeho vlastní účet, není opory ve spisech. Není tím podle čís. 3 §u 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací opodstatněn, neboť napařený předpoklad je pro rozhodnutí této rozepře nezávažným a proto nemohl býti položen odvolacímu rozsudku za základ v jeho podstatné části. To je také dovolatelům právní otázkou, v jejímž řešení spatřují nesprávné posouzení právní. Dovolatelé totiž míní, že, kdyby pro pojem obytné a neobytné místnosti byla směrodatna pouze ustanovení stavebního řádu, a kdyby mohla jenom ta místnost považována býti za obytnou, která vyhovuje jeho předpisům, pak by ani po úpravě po 1. květnu 1924 místnosti, o které jde ve sporu, nestaly se obytnými, poněvadž podle svědecké výpovědi Karla F-a nevyhovují ani po adaptaci stavebnímu řádu, nemajíce ani jako dílny dostatečné výšky. Z toho dovozují, že nejde o úpravu místností z neobytných na obytné, a také že nejde o případ §u 31 (1) čís. 1 zákona o ochraně nájemníků ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n., poněvadž zákon užívá v §u 1 a násl. důsledně slova »byt«, kdežto v §u 31 staví proti sobě místnosti »neobytné«, které jsou podle §u 30 zajisté také účastny ochrany nájemníků a nikoli »byt«, a nepraví »místnosti«, které byly upraveny z neobytných na byt, nýbrž na »obytné místnosti«, z čeho je jim zřejmo, že touto obytnou místností nezamýšlel zákon vyjádřiti »byt« podle předpisů stavebního řádu, poněvadž by byl jinak užil výslovně slova »byt« a nikoliv »obytná místnost«, jako to učinil ve všech ostatních ustanoveních. Z toho dovolatelům vychází, že jest obytnou místností podle §u 31 (1) čís. 1 zákona

každá místnost, ve které lze skutečně bydlet, a které lidé mohou používat k účelům bydlení, třebaže nelze podle stavebního řádu povolit užívání takové místnosti k bytovým účelům, jakož i, že v tomto případě, když i před úpravou bylo lze skutečně bydlet v řečených místnostech, třebaže s nesúřadným povolením, když to byly zděné, osvětlené, podlahou a kamny opatřené místnosti, už před úpravou byly místnostmi obytnými a že proto se na ně nevztahuje předpis §u 31 cit. zák. Posléze uvádějí dovolatelé, že investiční náklad sice činil 3.533 Kč, že však se zavázali ve ¼letních lhůtách po 150 Kč žalobcům zaplatiti a že této povinnosti skutečně vyhověli. Ani podle čís. 4 §u 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací není opodstatněn. I když má předpis §u 31 (1) čís. 1 cit. zák., mluvě o »místnostech, které byly teprve po 1. květnu 1924 nově zřízeny, nebo z neobytných na obytné upraveny a pronajaty«, na mysli možnost skutečného obývání, je podmínkou právě této možnosti úřední povolení, dané příslušným úřadem stavebním k obývání, a při tom jest lhostejno, zdali toto povolení dáno bylo pouze výjimečně a provisorně na určitou dobu. Bylo-li tedy zjištěno, že se takového povolení dostalo řečeným místnostem teprve následkem provedené adaptace po 1. květnu 1924, kdežto před tím že obývání v těchto místnostech, třeba snad možné, dovoleno nebylo, sluší schváliti právní závěr odvolací stolice, že jde u řečených místností o případ §u 31 (1) cit. zák., že totiž nevztahuje se na ně ochrana tohoto zákona.

Čís. 5999.

Měna na Hlučínku.

Valorisace jest zdejšímu právu v zásadě cizí. Povstal-li nárok na peněžitou úplatu rozdělením pozůstalostního jmění mezi dědice, dlužno hleděti k tomu, by odbytné dědiců, již svůj podíl na pozůstalostní usedlosti ponechali jednomu dědici, bylo v poměru k ceně usedlosti. Okolnost, že podíl byl na pozůstalostní nemovitosti zavtělen, nemá významu. Dlužno přihlédnouti najmě k tomu, že po uzavření dědické dohody byla Pišť připojena k Československé republice, aniž se jí dostalo dobrodiní přepočítacího kursu zavedeného na Hlučínku vládním nařízením ze dne 4. května 1920, čís. 321 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 4. května 1926, Rv II 504/25.)

Na základě dědické dohody ze dne 14. prosince 1920 v pozůstalosti po Josefu S-ovi v Pišti na Hlučínku převzal žalovaný, jeden z dědiců, pozůstalostní nemovitost a zavázal se ostatním dědicům vyplatiti podíly, žalobkyni 4.375 Mk. Dluh byl zavtělen na pozůstalostní nemovitosti a stal se splatným dne 31. prosince 1923. Tvrdíc, že žalovaný jest podle nařízení ze dne 4. května 1920, čís. 322 sb. z. a n., povinen zaplatiti pohledávku v Kč dle kursu 100 Mk = 117.50 Kč, domáhala se na něm žalobkyně zaplacení 5.129 Kč 68 h. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby vzhledem k předpisu §u 989 obč. zák. a obohacení žalovaného. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.